

KLAAR VOOR **DE START**

Directiebrief gemeente Oss 2026

GEACHTE NIEUWE GEMEENTERAADSLEDEN, BESTE FRACTIES,

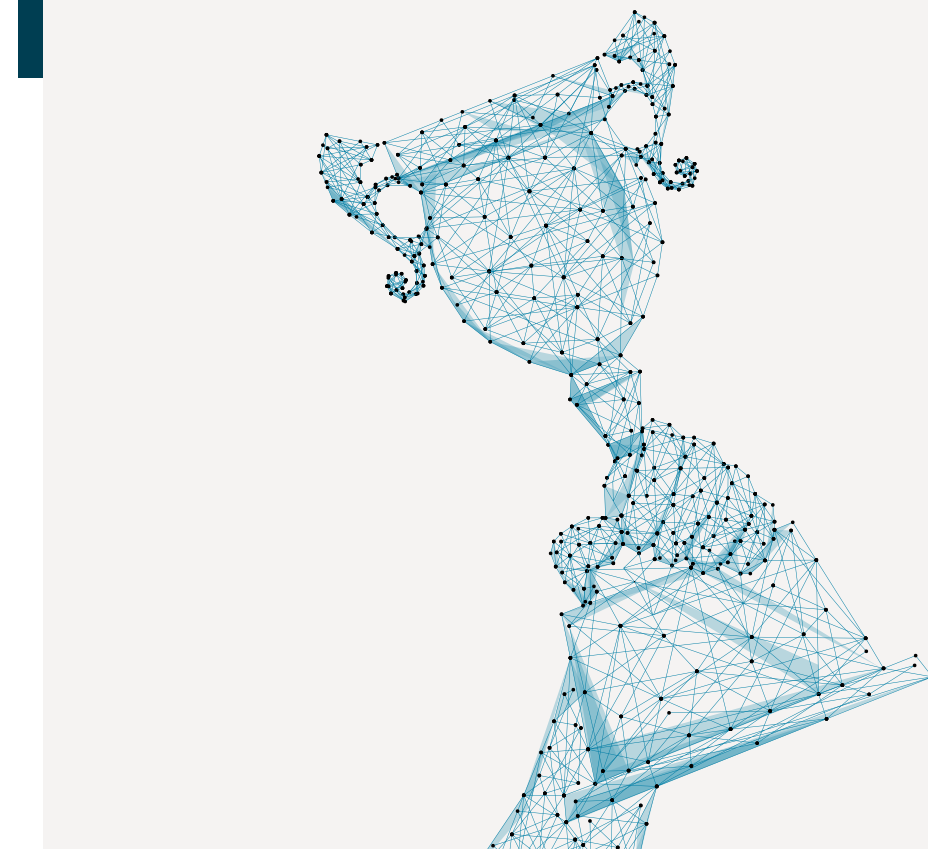
Van harte gefeliciteerd met uw verkiezing tot gemeenteraadslid in de gemeente Oss. U gaat een bijzonder en eervol ambt vervullen. U kunt de komende vier jaar het verschil maken. Voor onze inwoners, voor bedrijven, organisaties en instellingen in Oss. De keuzes die u maakt hebben invloed. In de komende raadsperiode, maar vaak ook nog vele jaren daarna.

In de periode voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft u laten weten hoe u denkt over de aanpak van maatschappelijke vraagstukken in onze gemeente. Dat deed u vanuit verschillende politieke achtergronden, ambities en overtuigingen op allerlei momenten, manieren en plaatsen. U wilt zich inzetten voor een gemeente die zich blijft ontwikkelen tot een plek waar het fijn leven, wonen en werken is en waar inwoners en bezoekers zich welkom voelen. Wij wensen u toe dat u de komende vier jaar in goede samenwerking hiervoor de juiste besluiten kunt nemen. Wij, de ambtelijke organisatie van de gemeente Oss, willen dat graag samen met u doen.

Hierbij delen wij onze ambtelijke blik op onze belangrijkste opgaven, kansen en ook dilemma's. Het zijn onderwerpen die vragen om duidelijke uitspraken en keuzes van u als gemeenteraad.

Sommige onderwerpen zullen al op korte termijn aandacht vragen. Andere spelen pas op langere termijn, maar moeten misschien nu al wel in gang worden gezet. We benoemen ook onderwerpen waar we op dit moment al aan werken en die belangrijk zijn om mee door te gaan of waar volgens ons bijsturing wenselijk of mogelijk is.

De ambtelijke organisatie van Oss kijkt uit naar de bestuursperiode 2026-2030. We staan klaar voor de start en hebben er zin in! Maar we willen ook eerlijk zijn over wat u van ons mag en kunt verwachten. Ook in Oss ervaren we de druk van meer taken en toenemende complexiteit en weten we dat we niet onbeperkt kunnen beschikken over mensen en middelen. Ook daarom is het belangrijk dat u als gemeentebestuur duidelijke prioriteiten stelt en werkt vanuit een heldere koers voor de lange termijn. Met aandacht voor de vraagstukken van vandaag, zodat we blijven aansluiten bij wat er speelt en waar we incidentele gebeurtenissen of actualiteiten afwegen binnen het grotere geheel. Met een duidelijke, vaste strategie houden we focus en bouwen we verder aan een sterke, aantrekkelijke gemeente Oss. U maakt de komende vier jaar keuzes, u stelt de prioriteiten en wij zullen u daarin zo goed

mogelijk adviseren. De uitvoerbaarheid van uw besluiten zal van dat advies steeds onderdeel zijn. Om al het werk te kunnen doen zullen we activiteiten, middelen of projecten moeten ordenen, soms ook herschikken, faseren, (her) prioriteren. Wij zullen die afweging steeds maken op basis van het belang en de urgentie die u aangeeft, zodat u goede besluiten kunt nemen.

Bij deze brief ontvangt u onze informatieset bestaande uit het document 'Informatie: Oss in feiten, ontwikkelingen en beleid' over de belangrijkste onderwerpen die spelen in Oss, en een notitie met de financiële stand van zaken van de gemeente. Met deze informatieset willen we u inspireren, handvatten bieden en stof tot

nadenken geven. Mocht u behoefte hebben aan meer informatie, inhoudelijke of procesmatige ondersteuning, tijdens de (in)formatieperiode of daarna, dan staan wij daarvoor klaar.

We kijken uit naar een mooie samenwerking van gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie en wensen u een plezierige, leerzame en succesvolle raadsperiode toe!

Namens medewerkers, leidinggevenden en directieteam van de gemeente Oss,

Hilde Reints

Gemeentesecretaris / algemeen directeur

BESTUREN IS ALS EEN HINK-STAP-SPRONG

Het besturen van een gemeente vraagt om het combineren van verschillende bewegingen, technieken en verantwoordelijkheden. Net als in de hink-stap-sprong. Dat is het atletiek-onderdeel waarin je heel ver komt door vanuit een stevige basis (de hink) kracht en snelheid op te bouwen (de stap) waarmee je maximaal verschil maakt (de sprong).

De hink-stap-sprong vraagt een evenwichtige combinatie van snelheid, kracht, coördinatie,

techniek. Elementen die ook in het gemeente-bestuur aan de orde zijn. Het vak beheersen, begrijpen, aanvoelen. Op het juiste moment de juiste keuzes maken, vaart houden of juist even rust nemen. Zo ver mogelijk komen, succesvol willen zijn. En: balans houden, zowel links als rechts gebruiken. Trainen, verbeteren, vliegen om uiteindelijk goed te landen.

Welke afstand u ook wilt gaan overbruggen, een goede aanloop is van belang. Met onze

informatieset willen wij u de ingrediënten hiervoor meegeven zodat u goed van start kunt gaan.

In de volgende hoofdstukken geven we weer waar, volgens ons, in de bestuursperiode 2026-2030 in ieder geval bestuurlijke aandacht naar toe zal moeten gaan. We doen dat in drie stappen: het dagelijkse werk van de gemeente (hink), het werk dat al in uitvoering is (stap) en als laatste het werk aan de horizon (sprong).

Wereldrecords

*Mannen: Jonathan Edwards
(Verenigd Koninkrijk)
sprong op 7 augustus 1995
18,29 meter.*

*Vrouwen: Yulimar Rojas
(Venezuela)
sprong op 20 maart 2022
15,74 meter.*

DE HINK: DAGELIJKS WERK

De 'hink' is de basis van de hink-stap-sprong. De hink staat hier voor de basis van onze gemeente: dienstverlening, betrouwbaarheid en dagelijkse uitvoering. Zonder een stevige hink kun je nooit ver komen. Met een goede hink komt een goed resultaat al snel binnen bereik.

Het grootste deel van ons werk bestaat uit de dagelijkse uitvoering van wettelijke en maatschappelijke taken. Denk aan het verstrekken van paspoorten, het ophalen van afval, het

onderhouden van straten en riolering, het organiseren van jeugdhulp, het uitvoeren van toezicht en handhaving, het behandelen van vergunningen en het betalen van uitkeringen. Dit werk moet altijd doorgaan: het vormt de basis van een betrouwbare overheid.

Vertrouwen in de overheid

De basis is belangrijk. Inwoners en ondernemers mogen, moeten, erop kunnen vertrouwen dat we deze taken goed, tijdig en zorgvuldig uitvoeren.

Een uitkering die te laat wordt betaald, leidt direct tot onzekerheid. Uitblijvend groenonderhoud zorgt voor een minder schone en minder veilige omgeving. Een vergunning die te lang blijft liggen vertraagt initiatieven van inwoners en ondernemers. Daarom werken we voortdurend aan het op peil houden van de dagelijkse dienstverlening.

In een veranderende wereld is het op orde houden van de basis steeds ingewikkelder. Nieuwe technologie, veranderende wetgeving, personeelstekorten en hogere verwachtingen van inwoners maken het dagelijkse werk intensiever. Het vraagt om continu onderhoud en aandacht. Daarbij zoeken we steeds de juiste balans tussen wat goed werkt en wat beter kan. We hoeven de wereld niet te veranderen, maar we moeten wel meegaan met een wereld die verandert. Dat betekent vasthouden waar we sterk in zijn én blijven zoeken naar slimmere, meer efficiënte manieren van werken.

Er zijn genoeg voorbeelden van hoe we dit doen. We verduurzamen wijk- en dorpshuizen, we verbeteren digitale ondersteuning. We faciliteren buurtsportcoaches, voeren isolatiecampagnes, we maken wijkmobiliteitsplannen met inwoners, we maaien en snoeien op een duurzame manier.

Zichtbaar, herkenbaar en lerend

Van alle overheden staat de gemeente het dichtst bij inwoners. Dat geldt letterlijk voor collega's zoals de gebiedsbeheerders, wijkcoördinatoren, accountmanagers en handhavers. Zij zijn dagelijks 'op straat' aanwezig en horen wat er leeft, ze zien waar kansen liggen en waar problemen ontstaan. Dat kan gaan over overlast, verkeersveiligheid, groenonderhoud of gezondheid, maar ook over ideeën van inwoners om hun buurt te verbeteren. We vangen hun signalen goed op en verbinden ze met beleid en uitvoering. Zo zorgen we dat ons werk aansluit bij wat de inwoners van Oss écht nodig hebben.

Door een goede uitvoering van dagelijks werk bouwen we elke dag aan een betrouwbare, betrokken en wendbare gemeente – met een stevige basis die staat, en een organisatie die meebeweegt met de samenleving.

Onze organisatie, en vooral de collega's die in de basis aan de slag zijn, laten hun werk graag zien. U bent bij ons van harte welkom. We vinden het fijn als u onze trots op Oss en op ons werk kunt delen. We willen openstaan voor uw goede ideeën. Soms gaat het mis. In dat geval proberen we te herstellen en te leren. We hebben een goed systeem en proces voor het ontvangen en afhandelen van opmerkingen of klachten. Als u van iemand hoort, die niet zo blij is over onze dienstverlening of uitvoering, laat het gerust weten.

DE STAP: WERK IN UITVOERING

De 'stap' is de volgende fase van de hink-stap-sprong. De stap zorgt ervoor dat er kracht wordt gegenereerd voor de sprong die hierna komt. Bouw in deze fase voort op de basis, maar pak door om uiteindelijk te kunnen springen. Net als wij doorpakken op al lopende projecten, ingezette transitie's en trajecten die voortbouwen op eerdere keuzes. Deze onderwerpen zijn al in gang gezet, maar er moet nog serieus vorm of inhoud aan worden gegeven.

Welke stappen worden er gezet?

Bestaanszekerheid verbinden aan kansengelijkheid en gezondheid

Bij bestaanszekerheid gaat het om de zekerheid van voldoende inkomen zodat je mee kunt doen in de samenleving. Ook betaalbaar wonen op een plek die je je thuis kunt noemen hoort daarbij. Net als toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen. Het zijn noodzakelijke voorwaarden om

je als mens te ontwikkelen en te participeren in de samenleving. Ondanks alle inzet staat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk, mede door inflatie, stijgende woonlasten en energiekosten. Het is van belang dat we blijven werken aan bestaanszekerheid en betaalbaarheid meenemen als belangrijk uitgangspunt binnen de opgaven waar we aan werken. Zeker omdat we weten dat bestaansonzekerheid invloed heeft op de gezondheid van mensen en dat het kan leiden tot minder kansen voor

kinderen die opgroeien in gezinnen waar niet voldoende inkomen of armoede is.

Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning houdbaar organiseren

Net als bij vele andere gemeenten stijgen in Oss de uitgaven aan de zorg, ondersteuning (Wmo) en jeugdhulp. In 2025 heeft de gemeenteraad maatregelen aangenomen om de uitgaven te beheersen, de visie Sociaal Domein (Meedoen Mogelijk Maken) geeft hiervoor het kader.

Het streven blijft om de inwoners die echt ondersteuning nodig hebben dat ook te bieden en tegelijkertijd te zoeken naar minder uitgaven. In de komende jaren blijft het van belang om te sturen op de realisatie van deze maatregelen. Tegelijkertijd moet er gewerkt worden aan een nieuwe infrastructuur in het sociaal domein, waarin inwoners en organisaties zelf verantwoordelijkheid kunnen krijgen en nemen over de manier waarop ze vraagstukken van gezondheid en welzijn oplossen.

Theater en zwembad prioriteren en realiseren

Het nieuwe theater en het nieuwe zwembad worden in de nieuwe bestuursperiode gerealiseerd. Het zijn voorzieningen die belangrijk zijn voor alle inwoners van de gemeente Oss en zelfs daarbuiten. Projecten van deze omvang maken we niet vaak mee en het realiseren van deze grote projecten vraagt dan ook veel tijd, geld en aandacht voor uitvoering, beheersing en monitoring.

Daarnaast is er een groter aantal projecten voor voorzieningen in een wijk of dorp. Projecten die een belangrijke schakel zijn voor de leefbaarheid in onze gemeente. De voortgang van de kleine projecten mag niet leiden onder de aandacht voor de grote projecten. Toch kunnen we ook niet uitsluiten dat er momenten komen waarop die grote projecten nog wel even heel spannend worden en gaan strijden om onze inzet.

Investeren in participatie

Participatie met en van inwoners wordt in de komende jaren een grondiger onderdeel van alles wat we doen als gemeente. Dit is al in gang gezet, inwoners verwachten dit van de gemeente en dat mogen ze ook. We werken vanuit de gedachte dat goede vormen van participatie zorgen voor betere besluiten, draagvlak en helpen bij het maken van plannen. Het is belangrijk om een goede balans te vinden: inwoners moeten kunnen meedoen en het besluitvormingsproces moet doorgaan.

Werken met de Omgevingswet

De Omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's zijn ingevoerd, maar nieuwe werkwijzen, rollen en instrumenten zijn nog niet uitontwikkeld. In de komende jaren willen we met u onderzoeken hoe de rolverdeling en betrokkenheid bij omgevingsprogramma's werkt en of er verbetering mogelijk is. Daar hoort ook bij de vraag of de Omgevingsvisie moet worden aangescherpt. Ook werken we verder aan één omgevingsplan, te raadplegen via de digitale omgeving.

Bouwen in balans met klimaat en natuur

Door klimaatverandering krijgen we te maken met wateroverlast, droogte en hitte. En ook wetgeving maakt dat we aandacht hebben voor water, bodem en natuur bij ruimtelijke keuzes. Daarom werken we aan een openbare ruimte die niet alleen gezond gedrag en ontmoeting stimuleert, maar die ook bestand is tegen hitte en hevige regen, en de biodiversiteit in Oss versterkt. Dit geeft soms lastige keuzes, want

hoe ziet die balans eruit binnen ingewikkelde gebiedsopgaven?

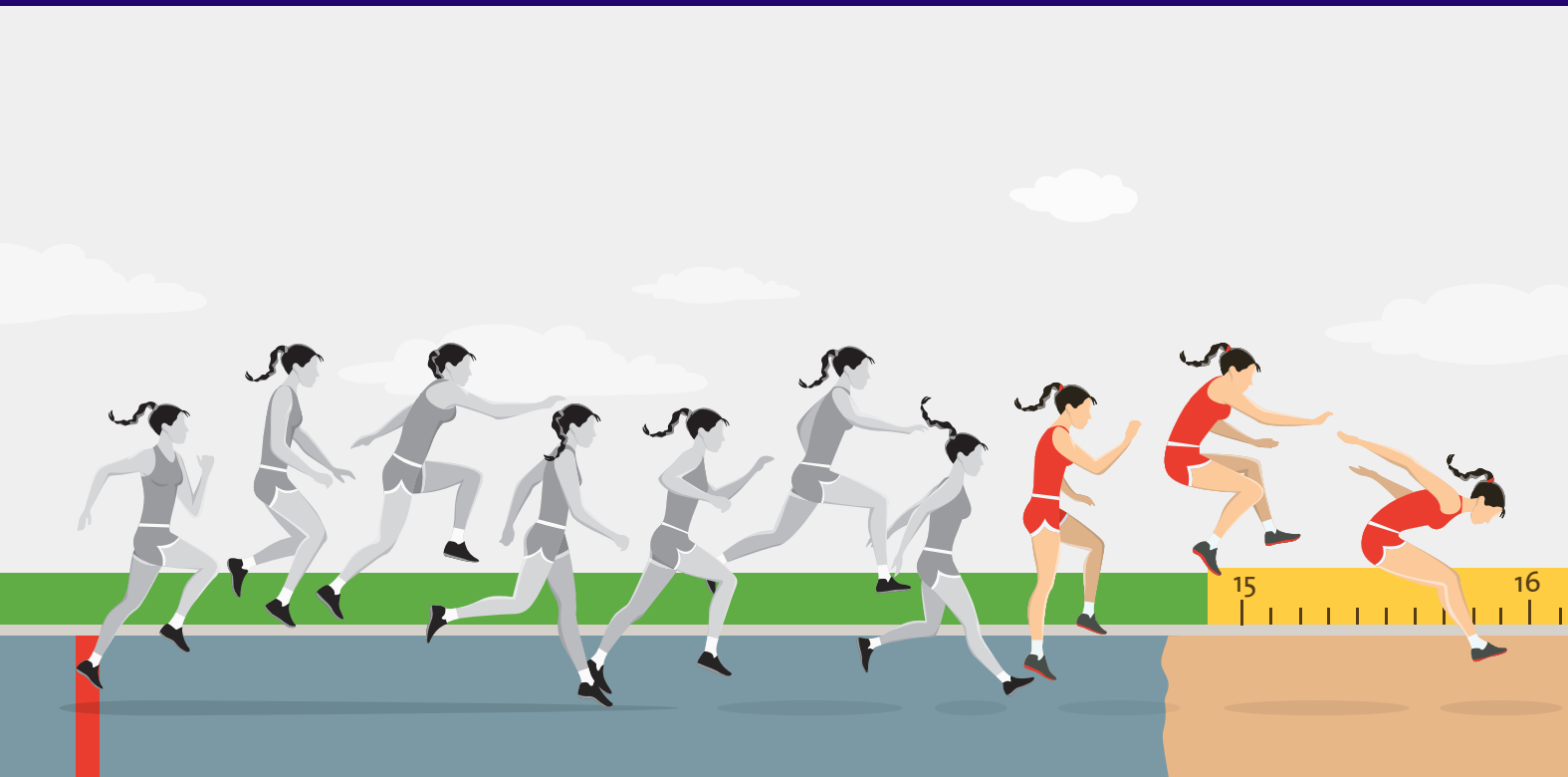
Werken en leren binnen de Osse economie

Osse bedrijven hebben te maken met netcongestie, ruimtegebrek, AI, grote internationale onzekerheid en concurrentie. Het vraagstuk van economische weerbaarheid is actueel en relevant. Het werken aan randvoorwaarden waarmee de economie wordt gefaciliteerd blijft onverminderd belangrijk.

De Osse (maak)bedrijven moeten blijven vernieuwen en dat vraagt om goed geschoolde inwoners. Daarom brengt de gemeente bedrijven, onderwijs en kennisinstellingen bij elkaar zodat zij samen werken aan een sterke arbeidsmarkt en aan Oss als 'Lerende Stad'.

Uitbouwen van het Life Sciences-cluster

Het Life Sciences-cluster maakt Oss uniek en we onderscheiden ons hiermee regionaal, nationaal en internationaal. Zeker hier vragen netcongestie en toenemende internationale concurrentie onze aandacht. Voor de economische gebiedsontwikkeling Moleneind zijn investeringen nodig, zoals een betere ontsluiting naar het NS-station en het oplossen van knelpunten bij overwegen. Op het gebied van life sciences kan de gemeente actiever sturen bijvoorbeeld via grondposities en als aandeelhouder van Pivot Park. Meer steun van provincie Noord-Brabant en Rijk is nodig. Het nieuwe regeerakkoord, waarin Life Sciences als een strategische sector wordt benoemd (in lijn met de adviezen van Letta, Draghi en Wennink) is daarvoor ons aanknopingspunt.

DE SPRONG: WERK AAN DE HORIZON

En dan is er de sprong. Het onderdeel waarbij we de investeringen vanuit de basis (hink) en het doorpakken (stap) omzetten om zo ver mogelijk te komen. Een onderdeel dat er spectaculair uitziet, maar waarbij we nog niet weten hoe ver we komen. De sprong staat voor de beslissingen die richting geven aan de toekomst van Oss.

Het gaat om grotere ontwikkelingen. Ontwikkelingen waarbij systemen op de schop moeten,

waarbij we moeten loskomen van het bestaande en/of waarbij spannende keuzes gemaakt moeten worden. Waarbij we nog niet altijd weten waar we precies gaan landen.

Welke sprongen moet we maken?

We formuleren hieronder zeven opgaven, waarvoor we speciale aandacht vragen en waarvan we adviseren dat ze een plaats krijgen in de bestuurlijke prioritering de komende jaren.

Naar een nieuwe sociale infrastructuur

De groeiende zorg- en ondersteuningsvraag maakt het noodzakelijk om, naast het efficiënter, effectiever en selectiever inzetten van bestaande instrumenten, te transformeren naar een nieuwe sociale infrastructuur in Oss. Waarbij inwoners en organisaties zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen voor gezondheid en welzijn, op een manier die past bij hun wijk of dorp. Waarin kansengelijkheid, bestaanszekerheid en gezondheid is samenhang worden beschouwd als het gaat om investeren in preventie, netwerken en voorzieningen. En waar wonen, economie en veiligheid gericht zijn op het toevoegen van gezondheid en welzijn van de inwoners die dat het meest nodig hebben.

In de Osse standaard sociaal domein geven werkzame elementen uit de proeftuin Ruwaard richting aan een integrale werkwijze in de hele gemeente. Nieuwe, gebiedsgerichte teams met een brede inhoudelijke opdracht worden de toegang voor individuele vragen van alle inwoners (0-100 jaar). Partners in de gemeente krijgen een grote rol in de vormgeving en uitwerking van de nieuwe teams. Het verder uitwerken en daadwerkelijk uitvoeren staat centraal in 2026, 2027 en (in ieder geval) 2028.

De stad stadser

De circa 10.000 woningen die er tot 2040 in Oss bij komen door nieuwbouw, woningsplitsing of optopping, worden in de komende bestuursperiode in voorbereiding genomen of gebouwd. Door de concentratie van woningbouw in gebiedsontwikkelingen krijgt Oss meer stedelijke kwaliteiten (dichtheid, voorzieningen) en zal de stad een (nog) sterkere stedelijke identiteit ontwikkelen (levendigheid, diversiteit). Het

realiseren van toekomstbestendige buurten en wijken in de stad vraagt sturing. Gebiedsontwikkeling is essentieel omdat alleen via een integrale aanpak ruimte ontstaat voor wonen mét groen, mobiliteit, voorzieningen en een goede sociale leefomgeving. Het actief betrekken van inwoners daarbij vraagt aandacht en prioritering.

Het bouwen van zoveel woningen en ontwikkelen van duurzame, sterke wijken zal de ruimtelijke agenda beheersen. Binnen de gebiedsontwikkelingen passen we stedelijk programmeren toe: we bekijken de stad als geheel en niet alleen naar individuele projecten. Het zorgt voor samenhang tussen verschillende ontwikkelingen en projecten en richt zich op de lange termijn. Door parallel te plannen (stappen tegelijkertijd op te pakken) kunnen we doorlooptijden verkorten en woningbouw versnellen. Dit vraagt nauwe samenwerking met ontwikkelaars, corporaties en ook met netbeheerders. We zullen op tijd en op hoofdlijnen kaders af moeten spreken, daaraan vasthouden en risico's moeten accepteren.

Mobiliteitstransitie

De groei van Oss vraagt om slimme en samenhangende keuzes in mobiliteit. De barrière die het spoor vormt voor de stad moet, net als de stations worden aangepakt. Nieuwe woongebieden moeten goed bereikbaar worden. Keuzes zijn nodig tussen de ruimte voor verschillende vormen van verkeer, groen en parkeren. Investerings zijn nodig om de verkeersveiligheid te vergroten en om het hoofdwegennet te verbeteren. En beheer en onderhoud moeten beter worden verbonden worden aan de ontwikkeling van een gebied.

Compacter bouwen in de stad betekent anders omgaan met de schaarse ruimte die er is. Dus: slimmer organiseren hoe mensen zich verplaatsen en waar ze hun auto en fiets parkeren. Alleen met beprijzing kan hierin worden gestuurd en kan er ruimte komen voor woningen én groen én een prettige leefomgeving.

Schadewijk voorop

In 2024 is een integrale gebiedsaanpak gestart in Schadewijk. Met als doel: over 20 jaar een nieuwe generatie met net zoveel kansen op gezondheid, bestaanszekerheid en kansen-gelijkheid als gemiddeld elders in de gemeente. Er zijn grote veranderingen nodig in de Schadewijk en er is meer nodig is dan de huidige aanpak om de doelstelling te bereiken. Uit de aanpak in de (qua problematiek vergelijkbare) gebieden uit het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid blijkt dat de domeinen van veiligheid, wonen, jeugd en sociale samenhang nadrukkelijk(er) met elkaar moeten worden verbonden. Een brede coalitie van inwoners(vertegenwoordiging), organisaties, bedrijven en gemeentelijke onderdelen zal in de Schadewijk moeten worden opgericht om naast de fysieke infrastructuur ook de sociale- en veiligheids-infrastructuur langjarig te ontwikkelen.

Versterken van veiligheid en weerbaarheid

Het thema veiligheid verbreedt zich. Alle gemeenten in Nederland moeten, samen met inwoners en maatschappelijke partners, werken aan de weerbaarheid van de samenleving. Naast de 'traditionele' onderwerpen (ondermijning, openbare orde) moet de gemeente zich voorbereiden op vraagstukken als continuïteit van belangrijke infrastructuur, uitval van vitale voorzieningen, digitale dreiging, polarisatie

en klimaatimpact. Informatiegestuurd en domeinoverstijgend werken moeten de norm worden, zodat risico's eerder zichtbaar worden en sneller handelen mogelijk wordt. Dat vraagt bestuurlijke aandacht, kennis, mankracht en een investering in een stevig basisniveau van weerbaarheid op alle genoemde terreinen. En ook om gesprek met inwoners over hoe zij zelf bij kunnen dragen aan de weerbaarheid van onze gemeente. Aandachtspunt is dat hiervoor vooralsnog niet of nauwelijks extra (Rijks) middelen beschikbaar zijn.

Richting geven aan energietransitie en klimaatadaptatie

Energietransitie en klimaatverandering zullen de komende periode grote impact hebben op onze gemeente en vragen een coherente strategische aanpak. Er zal een energiesysteem-plan moeten komen waarmee de gemeente richting geeft aan vragen rondom beschikbaarheid van energie, energiebronnen en -opwekking, warmtenetten en hoe om te gaan met netcongestie.

De energietransitie zorgt voor een blijvende druk op het elektriciteitsnet en op de ruimte die nodig is voor energie-infrastructuur. Stroom blijft schaars, gas wordt duurder en de beschikbaarheid van energie zal steeds vaker bepalend zijn voor wat gebouwd kan worden. Daarom moeten we ruimte reserveren voor alternatieve vormen van energie: warmtenetten, opslag, lokale opwek. En we moeten voorbereiden op toekomstige uitbreiding van het bestaande netwerk. Dat betekent dat we in Oss ook actief moeten sturen op het verlagen van de energievraag, het fasegewijs ontwikkelen van nieuwe warmtesystemen, het verduurzamen van bedrijventerreinen en het stellen van energie-

eisen bij gebiedsontwikkelingen. Klimaatadaptieve maatregelen moeten in samenhang met de infrastructuur boven en onder de grond worden genomen. De ondergrond komt steeds voller te zitten met kabels, leidingen, waterberging, funderingen en bodemleven. En boven de grond groeit de behoefte aan woningen, mobiliteit, klimaatadaptatie en bedrijvigheid. Waar die twee elkaar raken moeten we scenario's afwegen, ruimteclaims op elkaar betrekken en bepalen wat wel en wat niet kan. Dit vraagt om strategischer sturen en bestuurlijke keuzes over hoe we de schaarse ruimte eerlijk en verstandig verdelen.

Digitalisering en datagedreven werken

Digitalisering en datagedreven werken raken alle opgaven van de gemeente en vragen in de komende bestuursperiode aandacht en investeringen in tijd, geld en kennis. Naast het verder werken aan de Nederlandse digitaliseringsstrategie (de gezamenlijke koers van alle overheden om digitalisering te versnellen met één aanpak voor data, cloud, AI, dienstverlening, digitale weerbaarheid en vakmanschap) moeten we digitalisering in alle onderdelen slim inzetten om het werk uitgevoerd te krijgen. Met data kunnen we eerder signaleren, beter sturen en de dienstverlening verbeteren. Het gebruik van data is nog niet vanzelfsprekend het uitgangspunt van handelen of bijstellen van beleid. Dit vraagt bestuurlijke attentie en facilitering.

Partnerschap én invloed: Oss als serieuze partner

Oss moet zich sterker en consistentere positioneren in regionale, provinciale en landelijke netwerken en overheden. Samenwerking met buurgemeenten, de regio Noordoost-Brabant

(RNOB), Brabantstad, de provincie Noord-Brabant, landelijke partners als de G40 en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk is belangrijk voor het realiseren van de grote opgaven.

Dat vereist dat we helder zijn in wat we te bieden hebben en strategisch in wat we willen ophalen om onze opgaven mogelijk te maken. En we moeten keuzes maken waar we wel en waar we geen tijd en energie in steken. We zullen met één boodschap en één koers naar buiten moeten treden, zodat partners weten wat ze aan ons hebben. En we moeten dat als gemeenteraad, college en organisatie gezamenlijk uitdragen, omdat onze invloed alleen groeit als we als één handelen.

Werk aan de winkel

Welke keuzes u ook wilt maken, het zijn deze onderwerpen die hoe dan ook in de komende vier jaar in uw agenda komen te staan. Het zijn de grote maatschappelijke onderwerpen in heel veel gemeenten en (dus) ook in Oss. Op deze thema's hebben we nog veel werk te doen zoals het uitwerken van plannen, het verkrijgen van bestuurlijke besluitvorming, het opstellen van programma's of kaders of het starten van de uitvoering.

Het belangrijkste kenmerk is dat voor deze opgaves geldt dat ze niet in één enkel beleidsdomein, in één aanpak, of in één portefeuille kunnen landen en dat ze gaan over de lange termijn (verder dan een raadsperiode). Ze vragen afstemming en een coördinatiemechanisme en, bovenal, samenwerking. Samenwerking tussen raad, college en ambtelijke organisatie.

HET MATERIAAL

Om te kunnen slagen is goed materiaal belangrijk. De ambtelijke organisatie van Oss staat klaar om aan de slag te gaan voor Oss en het gemeentebestuur. Onze organisatie is professioneel en voor een groot deel toegerust op de opgaven waar u voor staat. Maar er zijn ook aandachtspunten.

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR, De deskundige overheid) en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB, Afrekenen met disbalans) geven aan dat gemeenten te maken hebben met complexe opgaven, beperkte uitvoeringscapaciteit en toenemende verwachtingen vanuit de samenleving. Er zijn altijd meer ambities dan dat er daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd. De rekenkamer Oss

voert op dit moment een onderzoek uit naar de schaalvergroting van de gemeente Oss. Daarbij is uitvoeringskracht een belangrijk onderdeel. Het geeft de mate aan waar in een gemeente maatschappelijke opgaven daadwerkelijk weet te realiseren. Daarom zijn focus, prioriteren en faseren onmisbaar. Het vraagt van het gemeentebestuur om keuzes te maken over wat nú, wat later en wat niet opgepakt wordt (hoe waardevol misschien ook).

Veel uitdagingen kunnen we uitsluitend aanpakken door samen te werken met andere overheden, maatschappelijke partners, bedrijven en inwoners. Op verschillende thema's – van woningbouw tot energietransitie, van zorg tot veiligheid – ligt er een duidelijke reden om de

samenwerking te versterken. Als organisatie, college en gemeenteraad hebben we daar zelf ook een stap in te zetten: zichtbaarder zijn, betrouwbaarder, consistent en actiever in de netwerken waar de toekomst van Oss wordt voorbereid.

Wat heeft de ambtelijke organisatie nodig om het werk uit te voeren?

Beschikbare collega's

Het werk in de dagelijkse uitvoering vraagt andere medewerkers dan de opgaven van theater, gebiedsontwikkeling of Schadewijk. Een contractmanager in het sociaal domein heeft ander werk dan een jurist in de ruimtelijke ordening. Deskundigheid op gebied van netcongestie is anders dan deskundigheid van erfgoed. En technische specialisten verschillen nogal van netwerkende generalisten, hoewel ze allebei behoren tot de meest gezochte soort medewerkers. We hebben enorm veel verscheidenheid in ons personeelsbestand en alleen al daarom zullen we altijd in enige mate afhankelijk zijn van externe inhuur.

Het zal de komende jaren een kunst blijven om voldoende goede krachten te vinden, te boeien en te binden aan Oss.

De krapte op de arbeidsmarkt maakt het lastiger om mensen te vinden en vast te houden. Als lokale overheden zijn we hierin ook elkaars concurrenten, dus samenwerken met omliggende of andere gemeenten werkt maar tot op zekere hoogte. Oss verliest langzaam maar zeker positie op salarisniveau ten opzichte van (net) iets grotere of omliggende gemeenten. We kunnen wellicht nog iets rekken op gebied

van alternatieve voorwaarden (geen tijdelijke dienstverbanden, groter opleidingsbudget) en we werken aan een zo prettig mogelijke werkomgeving, maar we zullen de komende jaren moeten overwegen wat anders mogelijk is.

Naast kwantiteit heeft ook de kwaliteit van de medewerker onze aandacht. Vaardigheden op gebied van digitalisering, ambtelijk vakmanschap en, bijvoorbeeld, leiderschap zullen de komende jaren investering en aandacht nodig hebben.

Financiën op orde

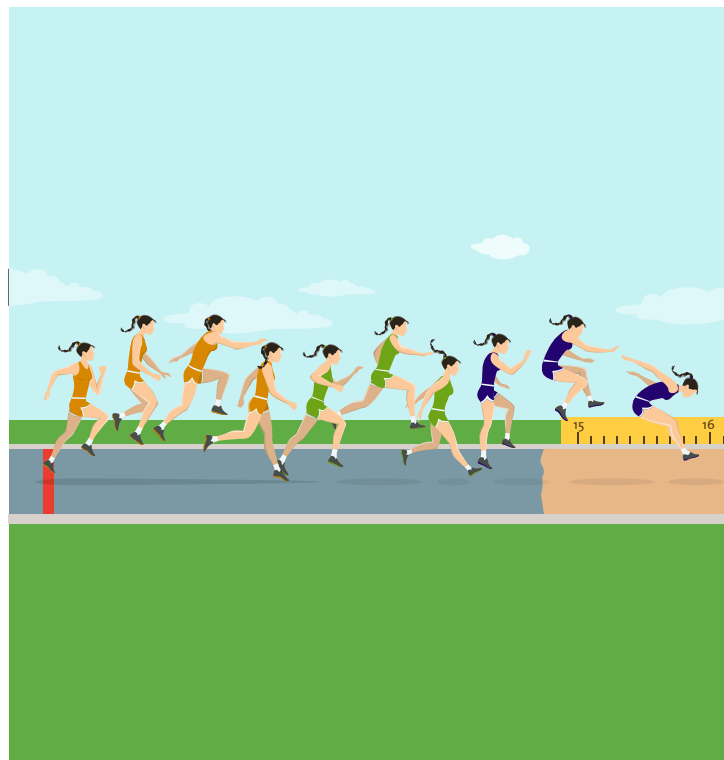
Daarnaast bevinden we ons in financieel onzekere tijden. We zijn voor een groot deel afhankelijk van het Rijk, maar staan zelf ook voor een forse opgave. Het sturen op realisatie van de bezuinigingen vanuit de strategische heroriëntatie is van groot belang om in financieel solide te blijven. Risicobeheersing is noodzakelijk om te zorgen dat de financiële positie niet verder onder druk komt te staan.

Prettige bestuurscultuur

Wat we graag meenemen vanuit de periode 2022-2026 is de samenwerkingsrelatie tussen gemeenteraad, college en de organisatie. De bestaande bestuurscultuur van openheid en transparantie is een kracht van Oss, die maakt dat we vooruitgang boeken, een aantrekkelijke samenwerkingspartner zijn én fijne organisatie om voor te werken. We kijken uit naar het vervolg van deze samenwerking. Graag gaan we met u in gesprek over wat u nodig heeft om uw werk te kunnen doen en om in beeld brengen hoe wij de uitvoering van bestuurlijke ambities kunnen vormgeven.

BESTUREN IS ALS EEN HINK – STAP – SPRONG

Het besturen van een gemeente vraagt om het combineren van verschillende bewegingen, technieken en verantwoordelijkheden. Net als in de hink-stap-sprong. Dat is het atletiek-onderdeel waarin je heel ver komt door vanuit een stevige basis (de hink) kracht en snelheid op te bouwen (de stap) waarmee je maximaal verschil maakt (de sprong).

De Hink = Dagelijks werk

De hink staat voor de basis van onze gemeente: dienstverlening, betrouwbaarheid en dagelijkse uitvoering. Het draagt bij aan het vertrouwen in de overheid. **We zijn zichtbaar, herkenbaar en lerend.**

De Stap = Werk in uitvoering

De stap zorgt ervoor dat er kracht wordt gegenereerd voor de sprong die hierna komt. Het gaat om doorpakken op al lopende projecten, ingezette transities en trajecten die voortbouwen op eerdere keuzes. Deze onderwerpen zijn al in gang gezet, maar er moet nog serieuze vorm of inhoud aan worden gegeven.

Welke stappen worden er gezet?

- Bestaanszekerheid verbinden aan kansengelijkheid en gezondheid
- Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning houdbaar organiseren
- Theater en zwembad prioriteren en realiseren
- Investeren in participatie
- Werken met de Omgevingswet
- Bouwen in balans met klimaat en natuur
- Werken en leren binnen de Osse economie
- Uitbouwen van het Life Sciences-cluster

Het materiaal: wat nodig is om te kunnen slagen

Onze organisatie is professioneel en voor een groot deel toegerust op de opgaven waar u voor staat. Maar er zijn ook aandachtspunten. Wat heeft de ambtelijke organisatie nodig om het werk uit te voeren?

- Beschikbare collega's
- Sturing in financieel onzekere tijden
- Behouden van de goede bestuurscultuur

De Sprong = Werk aan de horizon

En dan is er de sprong. Het onderdeel waarbij we de investeringen vanuit de basis (hink) en het doorpakken (stap) omzetten om zo ver mogelijk te komen. Een onderdeel dat er spectaculair uitziet, maar waarbij we nog niet weten hoe ver we komen. De sprong staat voor de beslissingen die richting geven aan de toekomst van Oss.

Welke sprongen moeten we maken?

- Naar een nieuwe sociale infrastructuur
- De stad stadser
- Mobiliteitstransitie
- Schadewijk voorop
- Versterken van veiligheid en weerbaarheid
- Richting geven aan energietransitie en klimaatadaptatie
- Digitalisering en datagedreven werken
- Partnerschap én invloed: Oss als serieuze partner

*Je leerde het al heel jong,
de superkracht van de hink, stap, sprong.
Want zo werkt het met heel veel dingen:
Eerste stapjes, daarna heel ver springen.*

(Martin Gijzemijter)

